

SPRAWOZDANIE Z SESJI PLENARNEJ KONWENTU EUROPEJSKIEGO W BRUKSELI 9 i 10 LIPCA 2003 R.*

Sekretariat Konwentu, 23 lipca 2003 r.

1. Otwierając sesję 9 lipca, przewodniczący Konwentu przedstawił tekst zweryfikowany przez Prezydium w trakcie posiedzenia plenarnego 4 lipca (patrz: CONV 847/03). Tekst ten zawiera następujące zmiany w części III projektu konstytucji:
 - art. III-85a ma nową postać, aby precyzyjniej określić środki, jakie mogą zastosować państwa członkowskie strefy euro w sprawach ich dotyczących;
 - [wymóg] konsultacji z Parlamentem Europejskim został dodany do procedury przyjmowania przez Radę Ministrów rozporządzeń europejskich lub decyzji w kwestiach niedyskryminacji i transportu oraz europejskich decyzji ustanawiających określone procedury gwarantujące szybki dostęp do odpowiednich środków z budżetu Unii na finansowanie operacji zarządzania kryzysowego;
 - wymóg powiadamiania Parlamentu został dodany w dwóch innych przypadkach: do decyzji Rady wprowadzających w życie umowy zawarte na poziomie Unii przez partnerów społecznych oraz decyzji Rady wprowadzających w życie klauzulę solidarności;
 - art. III-163 został zmieniony w celu wyjaśnienia, że polityka imigracyjna Unii nie powoduje utraty przez państwa członkowskie prawa do ustalenia liczby przyjmowanych na ich terytorium obywateli państw trzecich poszukujących pracy, zarówno w charakterze zatrudnionych, jak i osób pracujących na własny rachunek;
 - usprawniono proces podejmowania decyzji w sferze polityki zagranicznej w sytuacji, kiedy z przyczyn istotnych dla polityki krajowej członek Rady sprzeciwia się decyzji, która może zostać przyjęta kwalifikowaną większością głosów. W tym przypadku wyjaśniono, że to minister spraw zagranicznych [UE] powinien pośredniczyć w poszukiwaniu możliwych do zaakceptowania rozwiązań, konsultując się z zainteresowanymi państwami członkowskimi;
 - w reakcji na zaniepokojenie niektórych członków Konwentu tym, co postrzegają oni jako wyjątkową naturę lub właściwości

* Tekst niniejszego dokumentu w języku angielskim można znaleźć pod adresem internetowym:
<http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/cv00853en03.pdf>

ustrukturalizowanej współpracy w dziedzinie obrony, Prezydium zaproponowało utrzymanie tej elastycznej opcji, ale zapewniło, że przepisy ogólne na temat wzmocnionej współpracy będą miały zastosowanie bez względu na specyficzne postanowienia dotyczące ustrukturalizowanej współpracy, o której mowa. Ponadto art. III-318, który wyłączał stosowanie w dziedzinie obrony całego zestawu zasad dotyczących wzmocnionej współpracy, został skreślony;

- został dodany nowy art. III-324a w celu umożliwienia Radzie państw angażujących się we wzmocnioną współpracę podjęcia jednomyślnej decyzji, czy głosować kwalifikowaną większością w kontekście wzmocnionej współpracy, czy działać na podstawie zwykłej procedury ustawodawczej w dziedzinie, w której wymagana jest szczególna procedura ustawodawcza;
- uzupełniono art. III-278 w celu umożliwienia osobom fizycznym i prawnym, wobec których zastosowano środki restrykcyjne inne niż te o naturze gospodarczej czy finansowej, odwołanie się do Trybunału Sprawiedliwości; uzupełniono również art. 111-141 ust. 2 stwierdzeniem, że celem Unii jest umożliwienie naukowcom swobodnej współpracy, ponad granicami;
- do art. III-177 została wprowadzona poprawka w celu stwierdzenia, że działania Unii mają również na celu zachęcanie młodych ludzi do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy.

2. W debacie, jaka nastąpiła po tej prezentacji, omawiano następujące punkty:

- niektórzy członkowie Konwentu wezwali do dodania w projekcie konstytucji artykułu ustanawiającego symbole Unii;
- jeden z członków Konwentu stwierdził, że Unii brakuje przejrzystości, inni zaś odrzucili to stwierdzenie, powołując się na fakt, że projekt konstytucji zawiera liczne przepisy mające na celu uczynienie Unii jeszcze bardziej przejrzystą;
- niektórzy członkowie Konwentu stwierdzili, iż pewne zmiany tekstu nie mają natury technicznej; jako przykład podali poprawki w zapisach o wzmocnionej współpracy, roli Trybunału Sprawiedliwości i usługach użyteczności publicznej;
- kilku członków Konwentu ubolewało, że nie osiągnięto porozumienia w kwestii rozszerzenia zakresu głosowania większością kwalifikowaną w odniesieniu do decyzji dotyczących Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa, przynajmniej w stosunku do wspólnych inicjatyw ministra spraw zagranicznych [UE] i Komisji;
- wyrażono ubolewanie w związku z podatkami i niedyskryminacją;

- niektórzy zabierający głos wyrazili życzenie, by utworzenie i zorganizowanie Europejskiej Służby ds. Działań Zewnętrznych zostało ustalone w ustawie europejskiej;
 - niektórzy podkreślali znaczenie neutralności tekstu projektu konstytucji w odniesieniu do płci;
 - niektórzy dyskutanci zażądali zapewnienia spójności między częścią I i częścią III projektu konstytucji, w szczególności w odniesieniu do terminów „pełne zatrudnienie” i „społeczna gospodarka rynkowa”;
 - kilku członków Konwentu postulowało ustalenie bardziej konkretnych ram prawych w odniesieniu do badań i zdrowia publicznego;
 - jeden z członków Konwentu wyraził również żal, że tekst nie zawiera postanowienia dotyczącego wspierania różnorodności kulturowej;
 - kilku członków Konwentu podkreśliło potrzebę poddania wszystkich instytucji, w tym Rady Europejskiej, sądowej kontroli Trybunału Sprawiedliwości;
 - niektórzy członkowie Konwentu wyrazili zadowolenie z faktu włączenia nowego ustępu do art. III-208, w celu dostosowania ustrukturalizowanej współpracy do postanowień dotyczących wzmocnionej współpracy. Mimo że niektórzy z nich woleliby, aby to dostosowanie było jeszcze wyraźniejsze, przyjęli oni pozytywnie tę poprawkę.
4. 10 lipca, po debacie plenarnej i wspólnych negocjacjach grupy Konwentu oraz grup politycznych, przewodniczący Konwentu przedstawił tekst zweryfikowany przez Prezydium. Ten tekst, przytoczony w [dokumencie] CONV 848/03, zawiera następujące zmiany w stosunku do tekstu z CONV 847/03:
- dodanie nowego artykułu o symbolach Unii;
 - wskazanie w art. III-5 dotyczącym zwalczania wszelkich form dyskryminacji, że ustawy europejskie lub ustawy ramowe mogą ustanawiać podstawowe zasady stosowania unijnych zachęt oraz określać środki, których celem jest wspieranie działań państw członkowskich, bez [konieczności] dostosowania prawa krajowego;
 - włączenie do artykułów dotyczących polityki społecznej, badań, zdrowia publicznego oraz przemysłu ustaleń dotyczących specyficznych form koordynacji;
 - w zakresie polityki handlowej projekt zachowuje zasadę jednomyślności wobec umów w sferze usług kulturalnych i audiowizualnych – dotychczas zawartych we wspólnym porozumieniu państw członkowskich i Wspólnoty – ponieważ takie porozu-

mienia mogłyby przynosić szkodę różnorodności kulturowej i językowej Unii, jaka jest wymieniona wśród celów Unii, w art. 3 części I. Formuła Traktatu z Nicei została przyjęta do porozumień w dziedzinie transportu;

- deklaracja na temat stworzenia Europejskiej Służby ds. Działań Zewnętrznych została nieco zmieniona, tak aby mogła zawierać stwierdzenie, że umowa między Komisją a Radą w sprawie stworzenia takiej służby musi uwzględniać uprawnienia Parlamentu Europejskiego;
 - zmieniony został Protokół w sprawie Traktatu o Euratomie i art. IV-2 dotyczący ciągłości prawnej nowej Unii Europejskiej ustanowionej przez konstytucję;
 - w odniesieniu do zmiany konstytucji (art. IV-6) dokonywanej przez Radę Europejską bez zwoływania Konwentu, w związku z niewielkim zakresem proponowanej zmiany, dodano na końcu procedury wymóg zatwierdzenia zmiany przez Parlament Europejski.
5. Członkowie Konwentu przychylnie przyjęli zmiany wprowadzone do projektu konstytucji. Wielu członków wyraziło opinię, że poprawiony tekst odzwierciedla rezultaty [pracy] Konwentu. Namawiają oni państwa członkowskie, aby nie poddawały tego tekstu dyskusji w ramach Konferencji Międzyrządowej, aby uniknąć naruszenia równowagi osiągniętej przez Konwent. Wielu członków wyraziło również życzenie, aby IGC działała otwarcie i jawnie, tak jak robił to Konwent. Sugerowali, że IGC powinna być krótka i odbywać się z udziałem przewodniczącego oraz wiceprzewodniczących [Konwentu].
6. Przewodniczący oraz dwóch wiceprzewodniczących zabrało głos, aby zakończyć posiedzenie plenarne. Wiceprzewodniczący Giuliano Amato stwierdził, że ceni wartościowe doświadczenia nabyte przez Konwent, dzięki wszystkim jego członkom. Konwent odzwierciedla Europę budowaną na relacjach między ludźmi, którzy mają te same korzenie i to samo dziedzictwo kulturowe, umożliwiające im wzajemne zrozumienie oraz udział w jedynym w swoim rodzaju eksperymencie politycznym i humanitarnym. Podkreślił, że Konwent powołał do życia Europę jutra, powiększoną Europę, poprzez udział w Konwencie członków z państw kandydujących. Wzmocniło to również demokratyczny wymiar Europy – jej jawność.

Wiceprzewodniczący Jean-Luc Dehaene podkreślił, że Konwent był decydującym etapem w budowaniu Europy; etapem, który umożliwił ponowne zjednoczenie Europy, co wpłynie na rozwój Europy bardziej niż jakkolwiek inna konferencja międzyrządowa. Wyraził uznanie wszystkim członkom Konwentu za ich pracę, która pozwoliła osiągnąć taki sukces. Podziękował również członkom Prezy-

dium, a szczególnie wiceprzewodniczącemu Giuliano Amato. Wiceprzewodniczący Jean-Luc Dehaene wyraził szczególny szacunek przewodniczącemu Konwentu. Podkreślił, że osobowość przewodniczącego istotnie wpłynęła na Konwent i wyraził przekonanie, że przewodniczący będzie w przyszłości najbardziej żarliwym obrońcą dokonań Konwentu.

W przemówieniu końcowym przewodniczący Valéry Giscard d'Estaing stwierdził, że osiągnięto bardzo szerokie porozumienie w sprawie projektu traktatu ustanawiającego konstytucję dla Europy. Zwrócił uwagę na proces, dzięki któremu Konwent, przez czas przemyśleń i debat trwających szesnaście miesięcy, osiągnął sukces, jakim jest stworzenie projektu konstytucji. Przewodniczący podkreślił, że to przedsięwzięcie – pierwszy projekt konstytucji dla Europy – było możliwe i zakończyło się wielkim sukcesem dzięki, między innymi, właściwemu wykorzystaniu czasu. Po pierwsze, pozwoliło to nowym państwom członkowskim zapoznać się z funkcjonowaniem instytucji europejskich. Po drugie, umożliwiło ocenę, w jakim punkcie obecnie znajduje się Unia i co stworzyła od 1950 r. To właściwe wykorzystanie czasu umożliwiło wyposażenie przyszłych pokoleń w instrumenty lub ścieżki ułatwiające posunięcie integracji jeszcze dalej, jeśli taka będzie wola.

Przewodniczący stwierdził, że przekaze Radzie Europejskiej przesłanie Konwentu, iż wyważone porozumienie osiągnięte w ramach Konwentu powinno pozostać nienaruszone, na tyle, ile jest to możliwe. Dodał, że w czasie IGC powinno się podawać do publicznej wiadomości propozycje oraz przedłożone poprawki, tak aby opinia publiczna oraz członkowie Konwentu mogli być poinformowani o przebiegu obrad i by mogli komentować te propozycje i poprawki.

Następnie przewodniczący wyraził uznanie wszystkim członkom Konwentu, którzy udowodnili, że formuła Konwentu przynosi sukces i powinna być utrzymana jako metoda zapewniająca największą jawność, skuteczność oraz legitymizację.

Ponadto przewodniczący podziękował dwóm wiceprzewodniczącym Konwentu, Giuliano Amato oraz Jean-Luc Dehaene'owi, których udział w jego pracach był decydujący. Wyraził również uznanie dla skutecznego wsparcia, jakiego Konwentowi udzielił Sekretariat pod kierownictwem sir Johna Kerra i Annalisy Giannelli.

Zamykając posiedzenie plenarne, przewodniczący zaprosił członków Konwentu do podpisania przedstawionego dokumentu towarzyszącego projektowi konstytucji, którego tekst brzmi następująco: „My, członkowie Konwentu Europejskiego, mający udział w opracowaniu tego projektu konstytucji, niniejszym przedkładamy go Prezydencji Rady Europejskiej w nadziei, że stworzy on podstawy przyszłego traktatu ustanawiającego konstytucję dla Europy”.

Przewodniczący zaprosił również członków Konwentu do podpisania się na tablicy z logo Konwentu, która stała podczas obrad w sali posiedzeń plenarnych. Tablica ta zostanie przekazana Parlamentowi Europejskiemu.

93 członków Konwentu podpisało już projekt konstytucji europejskiej, niektórzy zrobili to w kolejnych dniach po posiedzeniu plenarnym, przychodząc lub przysyłając swoje podpisy do biura przewodniczącego.